

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Pisdéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276

TOLLHEGYEN.

— szeptember 29.

(**Kristóffy pályázata.**) A magyar miniszterium az Opera igazgatósága útján magyar történeti operára 3000 koronás pályázatot ír ki, amelyre udvari előadásra alkalmas operák pályázhatnak. Hogyan? Hát Erkel nem udvarképes — kérdi a nyájas olvasó. Nem! Mert a pályázat még Kristóffy idejéből való, 5 akart 3000 koronával lendíteni a magyar kulturán s lojális lenni Bécsnek. Erkel udvari ünnepen előadni lehetetlen, mert: *Bánk-bánban megölik a királynét, Hunyadi Lászlóban pedig a király esküszegő.* Ezek a motívumok indították Kristóffy arra, hogy új operát írasson. A pénzt megszavazták, megvolt. A miniszteriumban megindult az ankótozás egy év előtt, mikor Kristóffy még élt, és virágozott, de a miniszteriumban egy év egy perc s az ankét csak most ért véget. A háromezer korona meg volt el kellett helyezni s a bürokratizmus nem tudott más rubrikát találni; maradt tehát operapályázat — és a bürokratizmus. Természetes, hogy nem akad magyar művész, akinek kedve volna a *Götterhaltés* opera megírására vállalkozni. Aztán meg 3000 korona nem is pénz opera-pályázatra. A Kristóffy-pályázat tehát meddő lesz, mert az ilyen kísérletre nem akad magyar vállalkozó. Talán osztrák, talán német. Hisz Kristóffy most ott van köztük...

(**Dolgozni tessék.**) Az ember csak akkor ér valamit, ha dolgozik. És nálunk mégis igen kevesen követik ezt a nagy igazságot. Nálunk senki sem próbálkozik meg

azzal, nem lehetne e a titulusokat és állásokat, a vagyont és rangot becsületes munkával is megszerezni. Nálunk csak a közéleti szereplés után törtet minden üres fejű stréber. Hiszen nem hálátlan dolog a közéleti szédelés, de mit ér, ha a dolgos nemzetek a dologtalanságunk miatt lenéznek minket? A család vége Amerikába vezet, ahol az a család várja a kimenekülőt, hogy dolgoznia kell, Amerikában nem türik meg azokat, akik az uri dologtalanságot tisztességnak hirdetik. Aki nem dolgozik, az csal. Az ott a jelszó.

Nálunk keresztre feszítik az olyan embert, aki a munka apostolául meri mutatni magát. Minek dolgozzunk, mikor a munka kényelmetlenebb, mint a pihenés. Urak vagyunk tán, vagy mi a szössz! Nemes nemzet. A dologtalansághoz ősi privilégiumunk van. Közjogászkodjunk, ha már éppen valamit tenni akarunk. Vagy szónokoljunk. Vagy politizáljunk. Ez méltó mihozánk. Mert mi haladni akarunk. Mert mi kultur-állam vagyunk.

És mi nem dolgozunk a kultura szent nevében. És politizálunk meg csak a kultura nevében.

A kormány és a parlament.

Budapest, szeptember 29.

Tudvalevőleg a kormány eddigi progammjának csak azt a részét valószínűsít meg, amely az alkotmányos állapotok helyreállítására és az államszükségletek ellátására vonatkozik. Ebben a munkájában hiven támogatta őt

a koalíciós pártok összessége és maga a közvélemény is.

A kormányprogram második része Ausztriához való viszonyunk rendezése, a szükséges szociálpolitikai törvények alkotása, a választási reform, a közélet megtisztítása — még csak most kerül sorra.

Ezek a fontos kérdéseken a kormány serényen dolgozik. A kiegyezés kérdésében tudvalevőleg folyik a tárgyalás. A munkásbiztosításról szóló törvény készen áll a parlamenti tárgyalásra. A választási reform előmunkáit tüzzel-vassal dolgoznak a belügyminiszteriumban. A pénzügyminiszter már készíti az adóreformot. Az igazságügyminiszter a kuriai biráskodásról és egyéb fontos kérdésekről munkába vette a szükséges törvényjavaslatok kidolgozását. A honvédtüzség felállítása a kormányzat körében már letárgyaltatott és eldöntött kérdésnek tekinthető. A költségvetés készen van és abban már hatalmas arányokban domborodik ki a kormány regeneráló és népjólétre törekvő politikája.

A kormány tehát derekasan teljesíti a maga kötelességét. Reméljük, hogy az október 10-én összeülő parlament követi a jó példát és hiven, buzgón támogatni fogja a kormányt nehéz feladatai teljesítésében.

Annál nagyobb szüksége van a koalíciós pártok támogatására, mivel a magára vállalt program szerű feladatokon kívül még más feladatokat is

A gályarabok emlékoszlopánál. *)

A kálvinista Róma ünnepe ma
S ez ünnepélyben nincs semmi bu:
Szomoru emlék behegedt sebére,
Az Ujvilághól itt a koszoru,
Ezreknek lelke mindenik virágán
S halljátok, mit mond mindenek levél?...
Van a magyarnak szive tengeren túl,
Hazát igen, de szivet nem cserél.
Izzó akarat szent láng-sugaránál,
Egy egy delejtű lángoló szívünk,
Amely sirig hazánk felé mutat csak,
S örök reményben dolgozunk, hiszünk.
Döbörgő gyarak, — bányáknak nagy éje
Mind egy-egy rabság, s nincs bennünk panasz:
Istenben bizó lelkünk napvilága
A fájdalomokban rózsákat fakaszt.

Titöletek tanultuk ezt, dicsőek!
Ti, nemes harcot megharcolt papok!
Idegen földnek gályás tengerén is
Magyarnak, hűnek megmaradtatok.

*) Szavaltta szerző a gályarabok emlékoszlopánál szeptember 29-én.

Az igazságért börtön éjében,
S a nap hevében büszkén állotok:
Kemény a szív, amelyre az egekből
Az élő hitnek csillaga ragyog!

Gyász-évtized, ma újra itt vagy, újra!
Az üldözéssel föltámadt a múlt:
A meggyőzésnek drága palma-ága
Bilinesesé, bottá, karddá aljasult.
A hitvallók mind üldözött galambok,
Sasok körmétől vérző gerlicék,
S nincs oltalom a rettentő viharban,
Csak egy a fegyver: hit, mely lánggal ég.

Szörnyű vádak istelen szavával
Hamis tanuknak légiója szól.
Hiába minden: vakká lett igazság
Ostort fon a boszú villámiból.
Csak egy az út még: percek némasága,
Léleknek testtel büszke harca ez,
Hitet tagadni, vagy megállni hűen,
Abból napfény, ez rabság éje lesz.

S az elszállt percek megszentelt tüzeiben
Mind, mind hőssé lesz, egy egy óriás!
Egyik sem mozdul jobbra, balra sem tér:
Középen áll mind, hittől glóriás!

Mind koldussá lesz megesonkítva inkább;
Pusztítsa gálya, kőnek zápora!
Hóhérlópallér kardja rontsa össze;
De szent hitétől el nem áll soha!

Óh, szép Itália, kéklő szemekkel
Te láttad őket zugó tengeren
Némán evezni, s hullám sirba hullni,
Amelynek mélyén drága gyöngy terem.
A gyöngy szivek gyöngyök közé kerültek,
A szenvedés volt földi kagylójok,
S e gyöngyökből a hűség napvilága
Ime, ma is még mindig ránk ragyog.

Dicső lelkek, vallásunk vértanui!
A ti példátok nem hal meg soha,
Mig lesz e földön egyetlen nemes szív,
Mit nem foghat bé hűtlenség moha.
Óh, szálljatok le szívünk templomába
S a hálának zendüljön meg ott:
Dicsőség az Istennek, aki nekünk
Adott a hitben ennyi bajnokot!

Kovácsi Kálmán.

kell teljesíteni és súlyos akadályokat kell leküzdenie.

Itt van például a szociáldemokraták, nemzetiségiek és a haladó párt szövetsége, amely minden követ megmozdit, hogy megnehezítse, vagy éppen lehetetlenné tegye a nemzeti kormány céljainak megvalósítását és hacsak lehet, ismét felforgassa az egész társadalmi és jogrendet,

A kérdés bizonyára egyike a legkényesebbeknek és kezelése rendkívüli körültekintést és tapintatosságot igényel. Mert egyfelől a közszabadság intézményeit is sértetlenül meg kell óvni, tiszteletben kell tartani a gyülekezési és apitációs jogot, de más felől erős kézzel meg kell fékezni a felforgatott tendenciákat is.

E komoly és felelősségteljes feladatok sikeres megoldását reméljük és várjuk a kormánytól és bizonyára nem hiába várjuk, hogy a parlament megadja a kormánynak azt a támogatást, amely nem pusztán a szavazásban, hanem a morális erő teljes harcavitelében áll.

Ugy érezzük, hogy a kormányzás a mai viszonyok között annyira nehéz probléma, hogy a parlamentnek, illetőleg a koalíciós pártoknak teljes szolidaritással kell sorakozni a kormány körül, ha azt akarjuk, hogy az átmeneti kormány programja zavartalanul megvalósítható és a helyreállítassék és a helyreállított alkotmányos és társadalmi rend nagyobb megrázkódtatásoktól sikeresen megóvható legyen.

Ha a jövődöt biztosítani akarjuk, akkor ma inkább, mint valaha, követni kell a koalíció megalakulása alkalmával hangoztatott azt a jelszót, hogy: egysült erővel.

IRÓKRÓL.

— Közlő: Antalfy Jenő. —

Wartenegg nevű német író érdekes naplót és különféle visszaemlékezéseket adott ki, s a folyóiratokban a többi között sok új megfigyelést olvasunk Grillparzer Ferenczről, a Sapphó és a Medea szerzőjéről.

Wartenegg nagyon ifju legényke volt, amikor a költővel megismerkedett; Grillparzer azonban igen hamar megszerette, s az ősz poéta sűrűn érintkezett vele. Egyszer a költőszereit beszélgettek s a fiatal ember azt találta kérdezni, hogy Grillparzer melyik drámaíró verselesét tartja a legdallamasabbnak?

Azért tartom — mondta a költő, — akit talán legkevésbé, sőt egyáltalán nem ismer. Magyar ember. Vörösmarty a neve. Magam sem ismerem, de mikor néhány sorát elszavalták előttem, vénségemre a magyar nyelv tanulására adtam fejemet, hogy valamenynyire megérthessem. Milyen sorából a legfontosabb drámai zene esendül ki. Bizonyosságul két sort el is recitált belőle. Wartenegg ugyan nem értette meg, de megtudta, hogy az a „Zalán futásából” való.

Hume Dávid híres angol történet író „Ctuglia története” című műve oly nagy jövedelmet szerzett a könyv kereskedőknek, hogy mikor Hume visszavonult Sclóciába, egyre másra üldözték őt levelekkel amelyekben a legelőnyösebb ajánlatokkal könyörögtek neki, hogy folytassa művét, mely oly nagy keresetnek örvend.

Politikai hírek.

Wekerle a királynál. Bécsből jelentik: Ö Felsége ma délelőtt 10 órakor dr Wekerle Sándor miniszterelnököt a Schönbrunni kastélyban hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszteri értekezlet ma délután lesz.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szeptember 29.

Jelentettük már, hogy a kormány november hónapban szándékozik összehívni a delegációkat Budapestre, hogy az 1907-ik évre szóló közös költségvetést megállapítsák. Magyar politikai körökben felmerült az a kérdés, hogy vajjon a delegátusokat újból meg kell-e választani erre az ülésekre, mert tudni kell, hogy a delegátusok mindig egy ülészsakra választatnak. A magyar delegátusok legutóbbi megválasztása óta nem telt el egy ülészsak, s azt december végeig alig várják be, a törvényből tehát világosan következik, hogy a delegációk novemberi ülésezése alkalmával ugyanazok a delegátusok képviselik a magyar törvényhozást, akik a júliusi delegációnál is üléseken képviselték. Bár a törvény e kérdésben világosan rendelkezik, mégis vita tárgyát képezi ez a kérdés. A politikusok nagy része azt vitatja, hogy a delegátusokat nem kell újból megválasztani.

Wekerle Sándor miniszterelnök tudvalevőleg esütörtökön este fent volt a függetlenségi pártkörben s akkor az ott levő képviselők kikérdezték erre vonatkozó véleményét. A miniszterelnök utalt a törvény világos rendelkezésére és hivatkozott arra, hogy már van praecedens arra, hogy delegátusok két ülésen vettek részt mi 1869-ben történt.

A miniszterelnök e nyilatkozatából látható, hogy a novemberi ülésekre nem lesznek delegátus választások.

Hume eleintén mindenféle kifogásokkal vontó ki magát a kérdés alól, mikor azonban megunt a folytonos zaklatást röviden de elmésen így válaszolt a kiadóknak: Sem most, sem később nem tehetek eleget az Önök ajánlatainak és pedig négy okból: Nagyon öreg vagyok, nagyon kövér, nagyon lusta és nagyon gazdag.

Kiadója kérelmére Maxim Gorki a világhírű orosz író a következő pár sorban írta meg életének lefolyását: 1878-ban született inas. 1879-ben egy rajzoló tanulója, 1882-ben edénymosogató egy gőzhajó fedélzetén, 1883-ban pékmester. 1884-ben házmester. 1885-ben ismét pékmester, 1886-ban kórta egy vándorló truppaál. 1887-ben utcai almalárusító. 1888-ban öngyilkos jelölt. 1889-ben ügyvédbojtár. 1891-ben vándorló legény. 1893-ban vasuti napszámos. 1894-ben jelent meg első novellám.

Még kurtább és furcsább Wied Guszta német író önéletrajza, mely így szól: 1858. márc. 6-án születtem. 1873-ban konfirmáltak. 1874-ben könyvkereskedő. 1880-ban bukás az egyetem. 1880-ban ügyvédi irodában. 1882-ben újra megbuktam. 1883-ban házi tanító. 1884-ben egy nap a személnáriumban. 1885-ben diák. 1886-ban tanárjelölt. 1887-ben óradíjas tanár. 1889-ben költő. 1890-ben kifátyú tek. 1891-ben fegházban. 1896-ban megcsüstem. Azután gyermekeim születtek, házat építettem és szeretném ha köztisztviselőben és tis felőim nagy fájdalomra 1937. április 12-én hunyod el.

A honvédtüzérség.

Sok vitára adott alkalmat a sajtóban az a kérdés, hogy lesz-e honvédtüzérség vagy sem. Mi beavatott forrásból tudjuk, hogy a honvéd tüzérség szervezésének ügye hosszú időre kutba esett. Ennek okai forrásunk szerint a következők:

1. Az osztrák minisztertanácsban megbukott a Landweisz tüzérség dolga s ez paralizálja a magyar honvéd tüzérséget is.

2. Pitreich lovag közös hadügyminiszter megtagadta Jekelfalussy honvédelmi miniszternek azt a kérését, hogy a szervezendő honvédtüzérséghez a közös tüzérségből megfelelő számú tisztet és tartalékos legénységet adjon.

Ezen a két dolgon megakadt a honvédtüzérség ügye, a minek örül Jekelfalussy miniszter is és örül a koalíció is.

Az első ülés.

A hosszú szünet után október 10-én tartja a képviselőház első ülését. Ezen az ülésen nem lesz érdemleges tanácskozás, csak megállapítják a következő ülés napirendjét s azonkívül Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter benyújtja több törvényjavaslatot.

Miért nem lesz kereskedelmiügyi államtitkár?

Az utóbbi napokban sok szó esett arról, hogy a kereskedelmiügyi miniszteriumba még egy államtitkárt neveznek ki.

Mint hiteles forrásból értesülünk, ez a kinevezés nem fog megtörténni, még pedig a következő okoknál fogva:

Az az eszme, hogy a kereskedelmiügyi miniszteriumba egy adminisztratív államtitkárt nevezzenek ki, valóban felmerült. Különösen függetlenségi politikusok erősen agítottak mellette.

— Sztérényi József — okoskodtak ezek a politikusok — hatvanhetes szükséges tehát, hogy melléje egy negyvennyolcas államtitkárt nevezzenek ki.

— Aztán kit gondolnátok erre az állásra alkalmasnak? — kérdezte Kossuth Ferencz.

Majdnem valamennyien azt válaszolták, hogy Láhne Hugót, a közzei képviselőt. A kereskedelmiügyi miniszter tudomásul vette ezeket a kívánásokat, de határozott választ nem adott.

Csak jóval később nyilatkozott a dologról ilyképen:

— Én Sztérényi mellé nem állítok senkit. Sztérényi akkora tudás és munkabírás fölött rendelkezik, hogy fölösleges neki a segítőtárs. Csak az érzékenységet sérthetném, ha kineveznék melléje valakit.

A függetlenségi politikusok belenyugodtak ebbe a határozatba, úgy, hogy ma már nem is beszélnek Láhne Hugó államtitkarságáról. Természetesen, még kevésbé beszélnek Burgyán Aladár államtitkarságáról, mert hiszen az ő neve illetékes helyen kombinációban nem volt.

Ami Sztérényi József véleményét illeti, ő nem idegenkedik egy második adminisztratív államtitkártól. Csakhogy az ő véleménye az, hogy ezt a második államtitkárt a kereskedelmiügyi miniszterium hivatalnokai karából nevezék ki. Adminisztratív teendőkről lévén szó, hivatalnokember kitűnően el tudná azokat látni.

Persze, a történetek után nem lehet többé szó erről.

Wekerle Bécsben.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután megjelent a pénzügyminiszteri palotában és Koritovszky osztrák pénzügyminiszterrel hosszan tanácskozott.

Majd ezután megjelent a király elnöklésével Schönbrunban tartott korona tanácsoson.

KOZIGAZGATÁS.

Sorozások a megyében. A legközelebbi sorozások következőleg folynak le Hajdúvármegye területén: *Hajduszentpéter* járásban, *Kaba* székhellyel okt. 26, 27, 29, 30. A sorozásra felhívottak száma a 3 korosztályból 806. *Hajduszentpéter* városban nov. 2, 3. Sorozásra felhívottak száma 356. *Központi járásban*, *Balmazújváros* székhellyel november 26, 27, 28, 29. A sorozásra felhívottak száma a 3 korosztályból 836. *Hajdú-böszörményi járásban*, *Hajdú-böszörmény* székhellyel november 15, 16. A sorozásra felhívottak száma: 478. *Hajdú-böszörmény* várostaa november 12, 13, 14. A sorozásra felhívottak száma 484. *Hajdúnánás* városban nov. 9, 10. A sorozásra felhívottak száma 296.

IRODALOM.

Vecsey Ferenc hangversenye. A jövő hó október 29-én ritka műélvezetben fog részesülni városunk zenekedvelő közönsége, midőn is Vecsey Ferenc világhírű hegedűművésze külföldi nagy körutja előtt fényes nagy hangversenyét fogja megtartani este fél 8 órakor az „Arany Bika” dísztermében. Első nyilvános hangversenye a kis Vecsey Ferencnek 1904. október 17-én volt Berlinben. Ott volt Joachim is, az összes akkor Berlinben élő Zeneotabilitások élén. A siker leirhatatlan volt. A közönség onkivületlen, a hátsó sorokban ülők székekre ugráltak, kendőt lobogtattak. Ekkor tette Joachim ismeretes nyilatkozatát a körülötte gyűlt művészek előtt. „Ich bin 72 Jahre alt geworden, aber 10 etwas habe ich, nicht mir noch nicht gehört“, nicht einmal gelaut dass es vorkomman kann!

Hetvenkét éves lettem, de ilyent nemcsak nem hallottam, de nem is hittem, hogy előfordulhat.

Kilenc egymásutáni hangversenye volt a kis Vecseynek Berlinben és az ezutáni körut, mely kiterjedt német, orosz, angol, spanyol, portugál országokra és Amerikára, valóságos diadal ut volt, hangversenyei mindenütt valóságos művészi eseményt képeztek. Itteni hangversenyének műsorát legközelebb közöljük, melyre jegyek kaphatók a következő helyárok mellett: Páholy 15 korona. I. rendű ülőhely 6 korona. II. ülőhely 4 korona. III. ülőhely 3 korona. Allóhely 1 korona 50 fillér. Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Dr Király Péter könyve a „Magyar szocializmus” sajtó alatt van. — Ezen új irányúnak és mesteri alkotásnak ígérkező könyv iránt országsszerte, de különösen Debreczenben a hol megjelenik, nagy az érdeklődés. Egy uttörő magyar szellemű publicisztikai munka ez, a mely a szociális kérdésekkel a speciális magyar állami és társadalmi viszonyok természetének megfelelően foglalkozik és a mely a gyakorlati élet alapvető kérdéseit publicisztikus és jogászati elmével tárgyalja meggyőzően kimutatva azt, hogy valamint a németnek, franciának, angolnak és más idegen nemzetnek meg van

a maga külön külön szocializmusa, épen úgy nekünk magyaroknak is lenni kell külön Magyar szocializmusunknak, ha pedig ilyen meg nem lenne, akkor teremteni kell. Teremteni kell Magyar szocializmust olyan módon és olyan irányban a mint az a magyar állami és társadalmi viszonyok természetének megfelel. — Számüzni kell a magyar közélet teréről minden olyan idegenszerűsége, a melynek nincs meg a magyar karaktere s a melyet a magyar gondolkodás és lelkiület erőszakoskodás és rátukmálás nélkül befogadni és megemészteni nem tud. Ismerteti és méltatja továbbá ez a könyv az általános, egyenlő titkos és községenkénti szavazati jog mibenlétét — előnyét botrányát nemzetgazdasági közérkösi jelentőségét. Ismerteti a nők társadalmi helyzetét — jogait és honpolgári szerepkörét aztán a szociális körérzületet stb. A könyvnek minden egyes része tanulságos érdekes és nem-szen szórazkóztató.

Felkéri a szerző ezuttal is mindazokat a kinnél gyűjtő iverk vannak, hogy az iverket legkésőbb a jövő október hó 12-ik napjáig küldjék be 5 hozzá (Debreczeai Piac u. 89. sz. ügyvédi irodájába.) hogy a szé küldendő könyvpéldányok száma és hova küldése iránt tájékozva legyen s a kellő intézkedéseket megtehesse. Előfizetési ára a könyvnek 3 korona. — Megrendelések szerkesztőségünkben is eszközölhetők ugyszintén a szerzőnél is.

Fotografiák

Sóvágó cin' ostársairól.

— H. Erdélyi Sándor —

Saját tudósítónktól.

— szeptember 29.

H-Erdélyi Sándor, Sóvágó Jankó sógora. Kint lakott Hajdu Böszörményben, mikor a földi igazságszolgáltatás beszóította a debreceni ügyésség fogházába, hogy itt számot adjon elkövetett gonosztetteiről.

Közép termetű, vadászszelvéjében, szorgelu kalapjában elég csinos ember. Csak arca nem szaályos. Van benne valami, ha nem is épen visszataszító, de mikor rátekint az ember, szinte visszariad, annyira rendszertelenek, kuszáltak arvonásai. Szemei mélyen be vannak esve, bizonyára a jövő-jeért való sok aggodalomtól. Olykor olykor szikrákat hány tekintete, de ezek csupa sötét indulatot, gonosz érzelmet tartalmaznak, soha derős csillámlás nincs bennük. Olykor-olykor mikor természetesen a szükség úgy hozza magával. Arca bámulatosan sunnyi kifejezéseket ölt. Ekkor látszik csak meg, hogy mennyi ravaszság, mennyi gonoszság és mennyi rossz indulat rejtőzik ennek az embernek a lelke mélyén. De ezeket jól el tudja takargatni, ugyanannyira, hogy mikor ilyformán ártatlan, szelid arjátéko produkál valóban még képesek volnánk ártatlannak hinni azokban a szornyü büntettekben, melyekben vádolva van.

Pedig ő bünös. Egy rablógyilkosság két rablómerénylet égbakiáltó vétké nyomja lelkét. Sóvágóval együtt főzték ki a Méliuszteri rablógyilkosságot. Szerepelt ezenkívül a banda minden kisebb, nagyobb büncselekményében.

Börtönében különben elég csendesesen viselkedik. Öreivel nem igen beszél. Erősen meglátszik rajta, hogy aggódik nem csak a maga, hanem az egész bandáért. Meg van benne az ugynevezett betyár becsület. Letartóztatása óta már többször jelentkezett önként a vizsgáló bírónál és itt vallomásaiban igyekszik tisztázni a többi cinkosokat. Rendkívül vigyáz szavaira, soha sem bocsát ki még egy röpke szót sem, mely által ártana büntársai ügyének. Nem úgy mint a

többiek kik megrögzött tagadásukkal csupán magukat igyekeznek tisztázni a reájuk zuduló bizonyítékok alól és büntársikkal nem törődnek.

H. Erdélyi éppen ellenkezőleg cselekszik. És amellet, hogy ez annak a bizonyos betyár becsületnek a megnyilvánítása, észrevehető az egész tagadási és védekezési rendszerén melyet a vizsgálattal szemben tanusított, — az értelemnek, a bünügyekben való jártasságának sőt ez iránybani éleslátásának csalhatatlan jele.

Ugyanis tudja jól, hogy ennél az óriási bünpörnél az egyes személyiért folytatott védekezés nem kecsgelelhet semmi sikerrel, és csak úgy menekülhet a büntető paragrafusok tömkelegének nyaktilójától, ha az egész banda egyöntetü tagadással tisztáztatja magát. De ez most már aligha fog bekövetkezni, oly rangtegg adatot és bizonyítékokat hordot össze a vizsgálás és a nyomozás.

Mátyus Andrásné.

„Gyengeség asszony a te neved.” És az örökéltü igazság érvényesül a büntetődjében is. És így meg van Sóvágó bandájában is. Egyetlen nőtagja van, Mátyus Andrásné. És az asszony az egyetlen, ki eddig az egész vizsgálat alatt félig meddig beismerő vallomást tett.

Igénytelen külsejű, idősebb paraszt asszony. Érdekes látvány. Nyujt, mikor elválaszthatatlan téli nagy kendőjében ott ül a vizsgáló bíró előtt, természetesen két börtönőr társaságában. Egész lényén előmlik az a bizonyos rossz hajlamokra következtető tulajdonság, mely kizár minden erkölcsi érzéket, annak minden nemesebb kifejlődését.

Nagy bőbeszédűséggel beszélt. Hangja rikácsoló, de ügyesen tudja ezt a rikácsoló hangot szabályozni. Nem egyszer már sirni is próbált a vizsgáló bíró előtt, de bizony ez nem igen sikerült. Ki érzett belőle az erőszakosság és hogy készakarva rendezi ezeket az értékeny jeleneteket.

Különben nem nagy bünös. A bandának állandó orgazdája volt, de azért oly tevékeny részt vett a rablásokban és betörésekben használni tudták.

Fogságában folytonosan panaszkodik és hangoztatja ártatlanságát, aminek persze nem hajlandó hitelt adni a hatóság. Mindazonáltal beismerő vallomásával nagy szolgálatot tett a banda vérfagyasztó réntetei, a kisebb nagyobb bünvények felderítésének. Ez majd annak idején enyhítő körülményt fog szolgáltatni részére.

Tudósítónk ez alkalommal csupán e két büntárs hűen megrajzolt fotografiáját mutatatta be a közönségnek, de majd idővel szerét teszi, hogy a többi cinkost is börtönükben felkeresse — kiegészíthesse ezen cikkes két. Reméljük, hogy ezen rajzokkal, érdekes dolgokat nyujtunk; mert hisz közel vidékünkön már évtizedek óta nem volt oly nagy arányú bünpör, mint ez a Sóvágó és cinkosaié, melynek minden fázisát nem lanakadó érdeklődéssel kíséri a nagy közönség.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— szeptember 29.

Ezen évnek őszén
Megdrágul a köszén.

Fa sem marad hatra,
„Stájerolok . . . hátha?”

Drágább lesz a szappan,
Járunk piszkosabban.

Cukor is negédes,
Drágább lesz az édes.

Csak a legutolsó,
A halál lesz olosó!

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Ma, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteleteket a következő lelkészek végzik: Nagytemplomban Lélay Menyhért segéd-lelkész, Kistemplomban G. Szabó Gábor segéd-tanár, Kossuth utcai templomban Szele György lelkész, Ispotály templomban K. Tóth Kálmán lelkész, Csapó kerében Kovács János népiskolai felügyelő, Homokkertben Misety Mihály főiskolai szénior, Szegényházban Gönczy Béla hittanhallgató. — Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segéd-lelkész végzi. — Ma pünköst után a XVII. vasárnap a róm. kath. templomban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek Nyári Ignác, 7 órakor Kámpelt József, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére, 9 órakor az ünnepi nagymisét Molnár Kálmán h. plébános, utána Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Szabó István, fél 12 kor dr. Kovács István miséznek. Délután 3 órakor Iyánia utána rózsafüzér. — A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli isteni tisztelt d. e. 9 órakor szt. mise d. u. 3 órakor vacsernye 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **A Szent Erzsébet Egyesület** okt. hó 3-án tartja első választmányi ülését a nyári szünet után, melyen szegények felvételei és segélyezési ügyeit valamint a karácsonyi vásárt és tea estélyeket s a többi fogják tárgyalni. Ezután is felkérnek pedig a t. választmányi hölgyek, hogy a birtokukban levő gyűjtő ívet, amennyiben azokon ajándékozás már eddig tétetett, azon ülésre magukkal hozni sziveskedjenek.

— **A szüret eredménye.** Kertjeinkben már vége a szüretnek, mely lezajlott minden érdeklődés nélkül. Hideg, hó, fagy, eső tönkre tették a szőlő termést, a szőlő idő előtt össze-rothadt, úgy hogy elállani való szőlő nincs, a kitaposott és préselt must pedig szagos és élvezhetetlen. Milyen bort is lehet várni ilyen előzmények után? Kertgazdáink sajnos az idén igen nagy csalódásban részesültek.

— **Uj jogtudor.** Dr. Hódy Béla ügyvédjelölt a kolozsvári Ferenc József tudomány egyetemén a jog- és állam-tudományok tudorává avatták.

— **Sztrájk az Operában.** Budapestről táviratozzák, hogy az Operaház igazgatósága késő délutánig tárgyalta a bérharcon álló személyzettel, megállapodás azonban ezáltal sem jött létre. Az igazgatóság különben estére az operaház színpadjára rendelte az egész személyzetet. Itt ismertetni fogja álláspontját a béremelés dolgában.

— **Az osztrák magyar bank jubileuma.** Az osztrák magyar bank debreceni fiókja 10 éve működik Debrecenben. Ezt a nevezetes évfordulót az intézet megünnepli. Október 10-én bankettet rendeznek, melyen jelen lesz Pranger Gyula, az osztrák magyar bank vezérnöke és Elischer Gusztáv, a magyarországi telepek főfelügyelője.

— **A kereskedő ifjak dalköre** nov. 3. a Bika disztermében a Magyar fiuk zenekara közreműködésével tartja dalestélyét, a melyre már most felhívja az érdeklődők figyelmét az elnökség.

— **Ujabb pályázók a főorvosi állásra.** A főorvosi állásra ma újabb pályázók jelentkeztek. Balkányi Ede dr., Balkányi Emil dr., Tüdős Kálmán dr., Udvarhelyi Károly dr. budapesti és Hajdu József dr. losonci orvosok adták be pályázatukat a főorvosi állásra.

— **Az önkéntesi vizsga sikere.** A 3. honvéd gyalog ezred önkéntességei tegnap érkeztek vissza városunkba. Színmagyar városunk fiai itt is kitétek magukért, amennyiben valamennyien a legjobbak közt foglalnak helyett s a tiszti vizsgát kivétel nélkül letették. A hadapródok nevei: Beregszászy Sándor, Luxenberg Izsó, Fodor Barnabás, Szücs Gusztáv, Uy Károly, Karap Béla, dr. Schwartz Sándor, Nits Dániel, Veres István, Maday Gyula és Reich Antal.

— **Uj számvevő.** Weszprémy Zoltán főispán Madarász Sándor számvevő helyére, kit a belügyminiszter járási számvevőnek nevezett ki, Papp József számtisztet, a város törekvő, szorgalmas tisztviselőjét nevezte ki.

— **Az atletikai verseny és a kisvonat.** A folyó évi szeptember hó 30-án délután fél 3 órakor a nagyeroei sport tere tartandó országos atletikai verseny alkalmából a helyi vasut külön személyvonatot indít. Ez a vonat d. u. 1 óra 58 perckor a máv. pálya udvar mellől 2 óra 6 perckor a Bika szállodától indul s a Nagyerdőre 2 óra 22 perckor érkezik.

— **Áthelyezés.** Kovács József polgármester P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőrt az adóügyosztályhoz helyezte át és a gyámpénztárhoz ellenőrré Szondy Lajos árvaszéki iktatót osztotta be.

— **Házasságkötések.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt hét folyamán a következők kötöttek házasságot: Déri Pál Vince róm. kath. — Sárkány Mária ev. ref., Papp Lőrinc gör. kel. — Papp Sára özv. Vilmos Károlyné ev. ref., Magyar István róm. kath. — Erdős Róza ev. ref., Tót Mihály ev. ref. — Tócsi Julianna ev. ref., Tóth Károly ev. ref. — özv. Papp Gáborné, Tóth Eszter ev. ref., Rákosi József ev. ref. — Neubauer Julianna ág. ev., Reisenbach Gyula róm. kath. — Neubauer Etelka, Rácz József ev. ref. — Szoboszlai Eszter ev. ref., Pető Imre ev. ref. — Munkácsi Mária ev. ref., Nagy Lajos ev. ref. — Kun Rozália ev. ref.

— **Népesedés.** Az állami anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az elmúlt héten született 28 lány, 48 fiú, összesen 77. Ezzel szemben az elhunytak száma 36 volt. A város lakossága tehát a múlt hét folyamán 40-el szaporodott.

— **A közgyűlés előkészítése.** A városi tanács tegnap délelőtt, Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével ülést tartott. A teljes tanácsülésen a közgyűlés tárgysorozatát állították össze. A közgyűlés, mely a legújabb megállapodás szerint október hó 10-én, délután 3 órakor kezdődik, előreláthatólag 3 napig fog tartani, mert több rendkívüli fontos tárgya lesz, amelyeknél nagyobaszabású vitára van kilátás, ami nagyon is elfogja nyújtani a közgyűlést.

— **Völegények és menyasszonyok.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt hét folyamán a következő jegyes párok jelentkeztek kihirdetés végett: Kecze Lajos—Katoná Emiliával, Erdélyi György—Szenvedő Máriával, Urbán Gyula—Kálmán Annával, Oláh József—Vig Zsuzsánnával, D. Nagy Gábor—Koltován Arankával, Csatári István—Lámfalusi Juliánnával, Brenner Lajos—Deutsch Irmával, Sipos István—Pál Zsuzsánnával, Bagdi István—Tar Juliánnával, Végh Sándor—Bagdacs Rózával, Révész Arthur—Nagy Zsuzsánnával, Turi Dezső—Gombos Erzsébettel, Erdélyi Péter—Gál Zsuzsánnával, Pál János—Kiss Erzsébettel, Leibhardt Márton—Kneisei Hedlickával, Fábian Lajos—Hibján Juliánnával, Kunoz Mihály—Szabó Juliánnával, Szilágyi Bálint—Siska Rózával.

— **Elhunytak.** Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Tibai Géza ev. ref. 26 napos, Szász Lajos ev. ref. 18 éves, Mogyrósi Sándor ev. ref. 3 hónapos, Balogh Andrásné r.

kath. 78 éves, Frankl Etelka r. kath. 16 napos, Fehér Gábor év. ref. 16 hónapos.

— **Holttest a Tiszában.** Magyarokanizsáról táviratozzák: Öt héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Juhász Mária 17 éves magyarokanizsai szép cselédleány. Hozzájáruló kétségbe esve keresték mindenfelé. A napokban végre Zenta közelében kifogták holttestét a Tiszából. A holttest már teljesen feloszlott, haja egészen levált. Szülei függő jéről és gyűrűjéről ismerik rá. Azt hiszik, hogy a szép leány bűnténynek esett áldozatul.

— **Vér a Tócsa-kerében.** Véres verekedés színhelye volt ma éjjel a Tócsa kert egyik szőlője. Novák Márton ti. zöltszolgá, kit ura egyik szőlő őrzésére rendelt ki, kötelessége teljesítése közben észrevette, hogy két huszár ugyancsak nagy igyekezettel kopasztják a szőlő tőkét, sőt még egy nagy kosarral magukkal is akartak volna vinni. Novák felszólította őket, hogy hagyják abba a garázdalkodást, deők erre mit sem adtak és mikor a baka tétlően akarta őket kényszeríteni a távozásra, szó nélkül neki estek és kardjaik segítségével össze-visza verték és szerencsétlen embert Vérbe fagyva találták ott a barázdák között a járókelők. Azonnal be szállították a csapat-kórházba. Jelentést tettek a rendőrségen, mely áttette az ügyet a katonai hatóságokhoz.

— **Összeesett az utóán.** Tóth Lajos szegény beteges ember, kit ma délelőtt epiteptikus roham vett elő, az utóán összeesett és vonaglása közben fejét és kezét vérsére sebezte, a mentők a kórházba szállították.

— **Tolvaj lakótárs.** Tóth Károly panaszt emelt a rendőrségen Pinczés János ellen. Mivel együtt lakott Horgonyi Károly pékmesternél, hogy egy 3 korona értékű inget tőle elloptott és megszökött. A rendőrség megindította ellenszámját.

— **Tolvaj a padlásán.** Bedő Mihály foglalkozás nélküli csavargó az éjjel fél két órakor bemászott az Eötvös utca 86 számú ház padlására és ott meghúzódott. Azonban a házban lakó Palotai Bernát népművész észre vette, hogy a padlásán valaki van, rendőrről szaladt, majd annak a segítségével lehúzták Bedőt a padlásról és a bünygyi osztályra kísérték, a hol nyomban kihallgatta a szolgálót teljesítő rendőrtisztviselő. Védekezett, hogy ő nem lopási szándékból mászott fel a padlásra, hanem nem volt éjjeli szállása és ott keresett magának menedék helyett. Mivel sem foglalkozása, sem bejelentett lakása nincs, illetőségi helyére fogják teloncolni.

— **Második emeleti páholy bérléséhez társat keresek.** Cim a kiadóhivatalban.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piscotca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kikapcsolóban.

x **Miért kedvelik hölgyeink a Balassa féle Ugorkatejet?** Mert 2—3-szori bekenés után elmulik kiütés, szepelő, májfolt, mitesser és az arcórti fehérré, üdévé finomvá varázsolja. Föltétlen biztos hatású és teljesen ártalmatlan szépitőszert. Uvege 2 korona hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor. puder 120 és 2 kor. Kapható a gyógyszer-tárakban. Postán küldi a készítő Balassa K. gyógyszer-tára Budapest-Erzsébetfalva.

x **Orvosi tekintélyek előszeretettel** rendelik esz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemében páratlan, már néhányzori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu” gyógyszer-tár. 107—x 51.

x **Tánciskola.** Október hó 1-én, hétfőn megnyílik a Schat tánciskolája.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Szellemek működése a Vágóhidon.

Ismét a rejtélyes kódobálások.

A gépfűtő mint bosszuálló szellem.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 29.

Azok a rejtélyes kódobálások és titokzatos ablakbaverések, melyek úgy látszik minden évben előadják magukat csak nem akarnak elmúlni a napi események krónikájából. Ezenként megismétlődnek. Hol itt, hol amott. Tavaly például a Rákóczy utcán szerepelt napokig és dacára minden szigorú rendőri kutatásnak, hogy honnan, vagy kitől ered, kiderítetlen maradt.

És az egész történetben minden józan felfogású embert aztán legkellemetlenebbül érint az, hogy az ily esetekből egyes korlátozott gondolkodású emberek, és a köznépből bizonyos rétegek újabb tőkét kovácsolnak és holmi szellemjárásról, ehhez hasonló dolgokról mesélgetnek egymás között a szent meggyőződés hangján.

Mint már mai számunkban egy rövid hiralakjában számoltunk róla — ismét történt egy ily rejtélyes eset. Ezúttal a közvágóhid ablakainak tetemesen nagy része hullott csörömpölve órákon keresztül az ismeretlen dobáló jóvoltából.

Ugyanis a vágóhid éjjeli őre tegnapelőtt éjjel nem csekély megrökönyvéssel vette észre, hogy a gépház kisebb, majd nagyobb ablakai egymásután hullnak be. A dolog előtte rendkívül titokzatosnak tűnt fel, mert a legszorgalmasabb kutatása dacára sem fedezett fel élő alakot a közelben. Ezalatt pedig folyton tartott a kódobálás. Halomszámra feküdtek már a földön a bevert ablak táblák. Végre is telefonált a központra, honnan nyomban kiküldtek 3 rendőrt.

A rendőrök csakhamar megjelentek a helyszínen. Körülvettek a gépházat, mert ennek az ablaksíra hullott a legtöbb kő. Aztán pedig a kövek irányában átkutatták az egész környéket. Semmi eredmény. Egy rendőrelőnynek azonban úgy rémlett, miutaa kövek belülről repülnek kifelé. Benyomultak tehát a gépházba, de itt is csak az éjjeli szolgálatot teljesítő gépfűtőt találták. De azalatt szintén repültek a kövek, — most már kívülről és hullottak halomszámra az ablakok.

Időközben megerősítés is érkezett két lovas rendőr személyében. Ezalatt a gépfűtő elmondta, hogy ő már kezdettől fogva figyelte a dolgot és azt látta, hogy három négy suhanc az ugyanevezett disznóperzselő tórság felől intési a különös támadásokat a vágóhid ellen. Szavainak hitelt adtak a rendőrök és több kilométernyire üldözték az elképzelt tetteseket. Elezt pedig csak tovább folytatódott a dobálás, mely tartott egészen addig, míg csak világosodni nem kezdett. Gázolni lehetett már ekkor a sok üvegdarabban. Rengeteg kisebb méretű ablaktáblákon kívül bezúzódott sok nagy velencei tábla, ugyanarra, hogy a kár felülhaladja az ezer koronát.

Természetesen a szokatlan, meg nem számított éjjeli robajra a környék lakói mind felriadtak és készek voltak már a szellemek járásának tulajdonítani a rejtélyes esetet, annál is inkább, mert a rendőrök bejárva az egész környéket — még egy lélek nyomára sem bukkantak.

Ma aztán a csendőrség is nyomozást indított. Szabó József és Miskó Vilmos csendőrszervezők még a kora reggeli órákban kivonultak a helyszínre és megkezdtek a vizsgálatot. Legelőször is a helyszínen akkor jelenlevőket hallgatták ki, kik természetesen a leghalványabb felvilágosítást sem tudtak adni a különös eset miében létező folyton csak szellemeket és egyéb babonás dolgokkal igyekeztek érthetővé tenni a rejtélyes dobálásokat.

Igy tehát nem volt semmi nyom, mely elindulva a nyomozó szervezők világosságát derítetnek volna a titokzatos ügyben; de azért igen gyanúsak tűnt fel előtük a gépfűtőnek. Pozsonyi Ferencnek az éjszakai viselkedése. Ugyanis míg a rendőrök kint kutattak át minden addig a gépházból belülről kifelé repültek a kövek és mikor

pedig a rendőrök bentkutattak, akkor már kívülről befelé hullottak a kavicsok, kövek egyaránt. A két feltűnően különös körülmény figyelembe vételénél felmerült a nyomozó csendőrök előtt annak az eshetősége, hogy ezeket a dobálásokat csakis Pozsonyi a gépfűtő követhette el. Még pedig oly formán, hogy bent a gépházban megkezdte a dobálásokat és mikor a rendőrök a környék eredménytelen átkutatása után bent a gépházba kezdték meg a vizsgálatot — akkor ő szépen kivonult és kívülről folytatta romboló kedvtelését. Erre a rendőrök természetesen látván a behulló köveket ismét kutattak a tettes után, ekkor pedig a fűtő ismét a gépházba húzódott és folytatta a dobálásokat.

Hosszu órákig tartó kihallgatása során végre is a keresztkérdések sulya alatt beismerő vallomást tett Pozsonyi Ferenc. Beismerte, hogy ő volt a tettes, de azzal védekezett, hogy csupán a környékelőket és a vágóhidon tartózkodó alkalmazottakat akarta megijeszteni, hogy azok valami földöntúli szellemjárását gondolják a titokzatos dobálásban.

Terve azonban mint a következményekből látható, nem sikerült és a derék csendőrszervezők által leállított gépfűtő még a büntető bíróság előtt fog számolni szellemidézésért, melyel oly óriási károkat okozott a közvágóhidnak.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Vasárnap délután: *Piros bugyelláris*, népszínmű. Este: *Bob herceg*, operetta.

Hétfőn: *Gül Baba*, operetta. (A)

Kedden: *Miss Hobbs*, vígjáték, másodszor. (B)

Szerdán: *Koldusgróf*, operetta. (C)

Csütörtökön: *Az őszön*, színmű, újdonság. (A)

Pénteken: *A magyar dal*, melódrama, utánna: *Bajazzók*. (B)

Szombaton: Október 6-ának ünneplésére: *Bánk bán*, dráma. (C)

Miss-Hobbs.

(Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Jerome K. Jerome. Ford. Molnár Ferenc. Először adták a debreceni színházban 1906 szept. 29-én.)

A Koldusgróf naiv unalmasságai után szinte jól esett már látni egy minden ízében szellemen, humorosan és zseniális könnyedséggel megírt darabot amely mindvégig lebilincselő, mulattató, ötletes és eredeti. Ez a ma bemutatott premier ilyen volt. Színes, csillogó az eszrit tűzijátékától és a poézis melegétől. De a mellett van filozófiája, van komoly háttere, mely erős, mélységet kölönöz neki. A sok francia erkölcs és izlésrontó léhaságok után igazi műélvezetet és üdülést ad a Miss Hobbs. És pedig mennyire modern! A férfigyűlölő, határozott karakterű, de a nő valódi életcélját és hivatását nem ismerő okos leány megtérése arra az egyedüli helyes utra, amelyen minden nőnek haladni kell, — ez a téma. Erre van felépítve a darab amely a ma esti bemutatón nagyon-nagyon, komoly és maradandó sikert aratott.

A sikerben oroszlárvásze van Hahnel Arankának, aki már egy éve hogy távol volt a debreceni közönségtől, amely pedig szerette és csodálta.

Most a viszontlátás pillanatában elementáris erővel tört ki a tapsvihár és ez a játék folyamán folyton fokozódott. És méltán! Nem hisszük, hogy lenne magyar színész, aki a Miss Hobbs szerepét jobban eljátsza, mint ő. Hatalmas, elragadó művészet a maga igaz valójában feltárult ebben a szerepben. A komikum és a humor iránti érzék, a teljes megértés, a finomság, a báj, a nőiasszonyok érvényre juttatása mind ott van az ő játékában. Jókéde és szelleme kiapadhatatlan. Igazán hálásak lehetünk Zilahy igazgató iránt, hogy szerződtette a modern vígjátékoknak ezt a páratlan hősnőjét.

A többi szereplők is a legjobbat nyújtották. Első sorban Szakács Andor, aki ismét meglepett egy páratlan jó alakításával és kitűnő rendezésével. Szabó Irma, Deési, Bérozy, (aki különben is nagyon szépen fejlődik), Vida Ilona mind igen jók voltak. A Betty néni kitűnően megkonstruált jellemrajzával. Ardar Ida mulattatta a közönséget.

Szóval a közönség a lehető leglelkesebb hangulatban volt és sokat tapsolt a szereplőknek. Ebből viszont megállapíthatjuk azt, hogy ez a darab még igen sokáig fog műsoron maradni, mert jó darab és ami legfőbb a mai üzleti világban — kassza darab.

(szb.)

TAVIRATOK.

A közös minisztertanács.

Bécs, szept. 29. Az itteni mai közös minisztertanács végleg megállapították az 1907. évi költségvetést és elhatározták, hogy a delegációkat november végére hívják össze.

A honvéd tüzérség.

Budapest, szept. 29. Az alkotmánypartban ma este nagy számban összegyűlt párttagok, élükön Jekelfalussy honvédelmi miniszterrel élénk eszmecsarét folytattak. Szóba került a honvédtüzérség kérdése is.

A milánói magyar kiállítás.

Milano, szept. 29. Nagy ünneppel ma nyitották meg újból miniszterek és számos előkelőségek jelenlétében az újonnan rendezett magyar kiállítást.

Öngyilkos igazgató.

Miskolc, szeptember 29. Neumarek Elemér az itteni villamos vasut igazgatója ma ismeretlen okból szíven lötte magát. Nyomban meghalt.

Nagy vihar Amerikában.

New-York, szeptember 29. Mobile alabamai városkában felhőszakadás és vihar dühöngött. Számos ember életét vesztette és több hajó elsüllyedt. Sokan károsodtak a házbeomlások által. Több hajó legénysége a tengerbe fulladt. Rablásnál tettenért négerket agyonverték. A várost katonaság tartja megszállva.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 29.

Az izraelita ünnep miatt zárva.

Szerkesztői-posta.

B. Családos ember.

K. J. (H. n.) Fényképéről itélve igen bájos arcú szép leány, hogy hol fog lakni, még a színháznál sem tudják.

Patikus. Legyen meg kívánsága. Versét itt közöljük.

Hogy legelőször láttam Önt,
Bájos kisasszony, Evelin,
Oly adni kezdett a szívem,
Mint egy skatulya vazelin.

Azóta mindig olvadok,
Mint egy deka lágy kremzelesz,
Mert az ön szemének tüze,
Mint a kénsv, éget, sebez.

Áh mért ily későn, a tudományos
XX. század elején,
Mért nem találkoztam előbb
Az élet útján véled én?

Te lettél volna himlő-szérum.
Feltaláltalak volna én.
Ah, mért nem találkoztunk előbb,
A himlőjárvány idején?

Még egy ilyen vers és programot rendezünk a helybeliek ellen!

Ez a szerelem. Sajnáljuk, de kötelező ígéretet nem tehetünk, mert tárcákkal túl vagyunk halmozva és évek óta elfogadott tárcákat is kiszorítanak az aktuális események.

Fejtoró.

Betűrejtvény.

Közi: Biber.

- 6 8 9 10 Hasznos alkatrész a gépen.
- 3 5 4 Jó ha meghizlalját szépen.
- 5 7 2 9 A nyelvészek megbecsülik.
- 2 4 9 8 Hirdetések közt kürtölik.
- 4 5 6 Ilyen ember sok jó: tehet.
- 1 9 8 Elkerülje a testedet.
- 1 2 6 Igen hasznos háziállat.
- 4 5 7 9 Megőrzi az italodat.
- 5 7 8 9 Az ilyen győzhet a sportban.
- 5 7 8 9 Megtalálsz az órádban.

(Megfejtését jövő vasárnapi számunkban közöljük. Utolsó számrejtvényünk megfejtése: „Szabadság.”)

Nyilt-tér.*

A „Debreceni Független Ujság” tegnapi számában egy Takács nevű al zongora hangoló, aki nem más mint egy asztalos legény, pimasz módjára azt állítja, hogy Ferenczy József nevű kollegám és személyes jó ismerősöm a „Debrecen”-nél kinlódik. Erre vonatkozólag csak a megjegyzésem, hogy Ferenczy József igenis nem kinlódik a „Debrecen”-nél, hanem tisztességes fizetés mellett dolgozik — a mellett igen tehetséges ujságíró — és képzetl. zenész, aki bizonyára mint szakértő szólott hozzá a Smeid't ügyhöz. Erre vonatkozó közleményét különben én is teljesen magamévá teszem.

Debrecen, 1906. október 29.

Zathureczky Ödön,
hírlapíró.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

A közönséges csukamályolaj

oly undorító szaga és íze, oly nehezen emészthető, hogy az gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szóba sem hozható, de az az undorító és gyögyerő, melyet a csukamályolaj bizonytalan tartalmaz, ma már minden színek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsio formájában a csukamályolaj teljesen meg van szabadítva undorító tulajdonságaitól. A Scott-féle Emulsio feltétlenül jó ízű könnyen emészthető és háromszor oly hatásos, mint a közönséges csukamályolaj. A Scott-féle Emulsio sohasem okozza a legeszkéltebb zavart sem és állandóan, szemlátomást a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. Ezen lapra való hivalkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál.

DJ. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50
Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógyszerházaiban.

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmúhatlan — naponta friss pörkölés

kapható 488-50-4.

Félegyházi János

motorizemű kávé pörköldőjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjlanul.

Sérvben szenvedők!
Keleti-féle legújabb találmányu es és kir. szab; sérvkötő pneumatikus gumi-pelottával a legtökéletesebb a magamemében!
A legrégib- és legnagyobb sérveket fájdalom nélkül visszatartja!
Árak: egyoldalt 12 kor kétoldalt 24 kor.
Számítlan elismerő levél bel és külföldi lezihreseb orvosoktól és szaknáróktól!

25 év óta fennálló testgyógyászati műintézetemben egy fővárosi gyorsuló szakorvos állandó felügyelete mellett a legtökéletesebb technikai kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

MŰLABAK és MŰKEZEK
amputáltak részére.

Mellfűzők és egyenestartók ferdén nőttek részére.
Járó és támgépek csont- és ízület tuberkulotikus-, angolkóros, rheumas, elgörbült betegeknek.
Haskötők, gummi-görcsér harisnyák (Hölgyeknek női kizsogálás.)

Szegényeknek részletfizetések megegyezés szerinti — Kérjen ingyen és bérmentve 3000-né több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket

Keleti J.

orvosi műszergyáros BUDAPEST IV. ker.,
Koronaherceg utca 27/3.
a főtisztelendő szervita rend zárda palotájában
Gyár: Bpest. Központi városbáz Alapított 1878

MENTHOLIN
23 NAPALATTI TÖRVÉNYESEN VÉDVE.
FELELŐSÉG MELLETT
A LEGREGÉBB
HÜGYCSŐFÓVÁST MEGSZÜNTETI.
FÉRFIAKNAK K. 1.80. NŐKNEK K. 2.50.
KÜSZÉNY ESZÜ. REUMA, FÜZ. RÖGFRÁJÁS
ELLEN A PAPP L. FÉLE
MENTHOLIN
BIZTOS HATÁSÚ GYÖGYESZTER
EGY PRÓBA ELEGENDŐ!
ÁRA:
1. MARONIA
FENTIEKET TITOKTARTÁS MELLETT MŰLDI:
PAPP L.
GYÖGYESZTERÁRA, TISZASZENTIMRÉN

Főraktár Debrecenben:

TÓTH BÉLA gyógyszerháza.

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyákosodott, évrágytalán és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfamézsörp.

Sokszor az ártatlannak látszó gyöngye köhögésvelés előjele a vészes tüdőbajnak.

Senki se várja meg a baj beköszöntését, hanem folytasd el csiréjában, akinél pedig már beállott, pusztítsd el a

Halápi-féle hársfamézsörp

által, mely biztos hatású mellifájás, köhögés, tüdőhurut, meghűlés, stb. betegségeknél. — Mintaüveg 3 kor., nagy üveg 5 korona.

Készíti az

APOSTOL-GYÖGYESZTER

BUDAPEST, József-körút 64.

Főraktár: Debrecenben

Mihalovits Jenő gyógyszerházaiban.

Csöd alatti kiadásítás.

Vagyonbukott Bilkei Dezső és Radovánovics János képkereskedő cég csödtömegéhez tartozó eredeti festésű, olajnyomatú, aquarell, acélmetszésű képek

- Szentképek,
- Történelmi képek,
- Tájképek,
- Genre képek,
- Csendéletek stb. stb.

továbbá egyéb ingóságok a Piac utca 57. sz. (Steinfeld palota) alatt lévő üzlethelyiségben 1906. október hó 2. ától kezdődőleg ki fognak árusítani. 497-2-1.
Dr. Olchváry László csödtömeggondnok.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

őzerőre berendezett
likőrgyárának
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedó Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

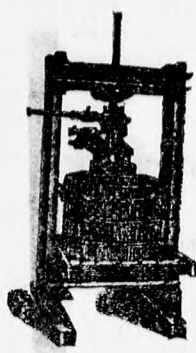
**Zongora hangolás
és javításokat**

egyszintén mindennemű hang-
szerek

j a v i t á s á t
elvállalja

Schmidt S.

zongora és hangszer készítő.

Ursus

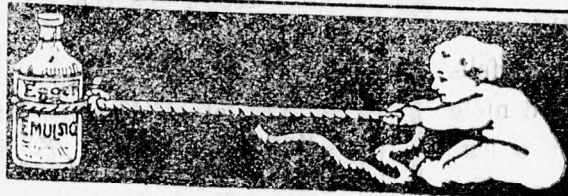
Az Ursus borsajtók a
kolozsvári mezőgaz-
dasági kiállításon
disz oklevéllel lettek
— kitüntetve. —

a legtökéletesebb szabadalmazott
borsajtó, felsőnyomással három át-
tétellel. **Vasgerendaszerkezet,**
legmagasabb nyomó képesség, a
tő köly egy darabban leemelhető;
a mint vasrészekkel nem érintke-
zik ezáltal a bor megfeketedése
kizárva. — Könnyű kezelés kevés
munkaerővel,

Honl gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint,
vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bér-
mentve. — Lőpor árusítás. 416.x 14.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

„Vigyázzni ezen
bejegyzett véd-
jegyre“

„Vigyázzni ezen
bejegyzett véd-
jegyre“

AGGÓDÓ ANYÁK

vészna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt gyermekük érdekében emlékezzenek az
EGGER-EMULSIÓRA, I
mely szer orvosi szakvélemény alapján hivatva van a kisdetek élet- és fejlődés
képességét teljes mérvben helyreállítani.

A NÁDOR GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körut 17. szám
bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csoma-
golás és portóért)

Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIÓ 2 korona.

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Koczián Dezső, Mihálovits Jenő, Mu-
rakózy László, Rádakovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Sziltes Ferencz, Tóth Béla gyógyszerészeknél.
492-10-1.

Vecsey Ferenc **nagy hangversenye**
hegedűművész

Taknay Alajos zongoraművész közreműködésével,
1906. év október 29-én este 1/28 orakor az „ARANYBIKA“ disztermében.

Jegyek kaphatók: Csáthy Ferencz zeneműkereskedésében.

BORSAJTÓK

Különféle kivitelben és legnagyobb
választékban

Debreceni Vasöntőde és Géplakatoság

raktárhelyen:

Péterfia-utca 73. sz. (volt Bauer gépgyár)

Telefon 467. sz.

Páralan mintaraktára hazai- és külföldi legjobb gyártmányu

Mezőgazdasági-, szőlőmívelési-, borkezelési és háztartási gépeknek.

Kutszivattyuk gyártása és Kutfurási vállalat.

Sztraka-féle
Tanjin-csokoládé
kitűnő hatású kis
gyermek és fel-
nőttek hasme-
nése ellen.
Egy doboz ára 40 fill.
Kapható minden
gyógyszertárban.
Ovaskodjunk az
utazatóktól, amo-
lyek értéktele-
nek. 429-4-4

Legjobb szabású
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyű, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Értesítés.

Tisztelt betevő feleinket
van szerencsénk értesíteni,
hogy a változott pénzvii-
szonyok folytán, nálunk el-
helyett betételek kamatlábát

folyó év október 1-től kezdve
4 ¹/₂ % -ra felemeltük.

A kamatadót ezután is intéze-
tünk fizeti

Debrecen, 1906. szeptember
28-án tartott ülésünkől.

A Közgazdasági Bank
részvénytársaság
Igazgatósága

Öreg és ifju férfiaknak

ajánlatuk az újabb és bővített kiadásban megjelenő
mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a
megzavart ideg- és szexuális rendszer
elől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve
nulatság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor-
20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffi-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izléses cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindenféle
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Ha köszvényben, reumában, ischios
ban szenved,
vegyen egy üveg

Dr. Fiesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzi, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
hát és derekfájást, kezek és lábak gyan-
geségét, fájdalmakat és daganatokat biz-
tosan gyógyít. Hatása a legrovidebb idő
alatt észlelhető. Kapható **Dr. Fiesch E. M.**
„Magyar korona“ gyógyszertárában,
Győr, Baross-ut 24. szám. — Másfél
deciliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb
használatra való „Családi“ üveg ára 5
kor. 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rende-
lésénél már bérmentve utánvétel küldjük.

Gleichenberg itthon! Sok ezren keresik fel évenként a külföldi Gleichenberg, Reichenhall stb.

Dr. Than Károly, egyetemi tanár és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint
a Kövesligeti

Tulipán ásványgyógyvíz

a Gleichenberg „Constantin“ és a Niederseltersi gyógyvízhez hasonló.

Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki otthon tarthatja a kurát és
az eredmény számtalan orvosi elismerés tanúsága szerint meglepő, mivel a Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvíz
gyógyhatása ugy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulhatatlan és a mellett közelségénél fogva tettemesen
olcsóbb, mint a külföldi víz.

A kinek tehát egészsége drága, ne mulassza el a Kövesligeti Tulipán ásványgyógyvizet állandóan használni
vagy a ki borhoz, vagy sziruphoz kellemes és üdítő italt akar.

Főraktár Debrecen és Hajdumegye részére

Darvas Miksa fűszer és ásványvíz kereskedőnél Debrecen, Teleki-utca 104. — Telefon 294 sz.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngősebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

887-36-7

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.